

**Centrum pre nevidiacich a slabozrakých
Slovenska, n.o.**

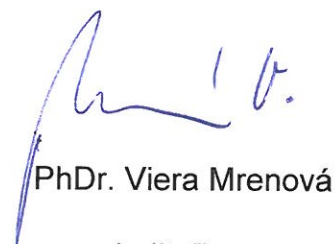
Hlavná 57, 919 26 Zavar

IČO: 45743801

Výročná správa za rok 2018

20. jún 2019

Zavar

PhDr. Viera Mrenová
riaditeľka, n.o.

Predmet činnosti

Poskytovanie všeobecne prospešných služieb.

1. Sociálne služby:
 - a) špecializované sociálne poradenstvo;
 - b) sociálna rehabilitácia.
2. Vzdelávanie zamerané na organizovanie prednášok, školení, kurzov.

a) Prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku 2018

Sociálne služby

Účelom je poskytovanie sociálnych služieb v zmysle zákona č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a to:

Špecializované sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia je poskytovaná všetkým klientom bezplatne a to individuálnou formou, ambulantne v kancelárii neziskovej organizácie alebo terénnou formou v domácom prostredí u klienta a podľa potreby aj v jeho blízkom sociálnom prostredí.

Cieľom špecializovaného sociálneho poradenstva pre zrakovo znevýhodnených ľudí je zisťovanie rozsahu problémov, obmedzení a potrieb zrakovo postihnutých, pomáhajúce pri prekonávaní dôsledkov vyplývajúcich z vážneho poškodenia zraku, zvyšovanie kvality ich života a znižovanie závislosti na pomoci okolia a integrovanie klientov do spoločnosti. Pomáhanie a podporovanie pri obhajobe práv a ich záujmov, pri rovnakom zaobchádzaní a pri získavaní rovnakých príležitostí.

„Špecializované sociálne poradenstvo je zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci“.

Špecializované sociálne poradenstvo je kvalitatívne vyšší stupeň poradenstva ako základné sociálne poradenstvo. Je určené klientom so zrakovým znevýhodnením, ktorí majú špeciálne potreby, problémy a obmedzenia. Cielene je orientované na odstránenie sociálnych dôsledkov vyplývajúcich zo zrakového znevýhodnenia, jedná sa o súbor činností zameraných na špecifikáciu zrakového znevýhodnenia.

Predmetom poslania špecializovaného sociálneho poradenstva je poskytovanie sociálnych služieb zameraných na obnovu a rozvoj schopností ľudí so zrakovým znevýhodnením viesť samostatný život a podporovať ich začlenenia do bežnej spoločnosti prostredníctvom špecializovaného poradenstva, sebaobslužných činností a samostatnosti v mobilite, používaním špeciálnych kompenzačných a optických pomôcok, rozvíjaním komunikačných zručností a prístupu k informáciám, vzdelávania, zamestnávania a účasti na spoločenskom živote. V rámci špecializovaného sociálneho poradenstva budeme podporovať zrakovo znevýhodnených na riešení vlastných problémov vlastným záujmom a iniciatívou.

Význam poskytovaných služieb pre spoločnosť - čím je zrakovo znevýhodnený klient sebestačnejší v akýchkoľvek zručnostiach, tým sú menšie náklady na jeho život pre spoločnosť v oblasti opatrovania, osobnej asistencie a iných rôznych druhov pomoci.

Význam pre klienta - vyššia kvalita nezávislého, samostatného života pre zrakovo znevýhodnených klientov, naučiť sa vykonávať aktivity iným spôsobom, vhodným pre zrakovo znevýhodnených klientov.

Našími klientmi sú:

- nevidiaci s úplnou stratou zraku, ale aj osoby, ktoré vnímajú iba svetlo, nie sú však schopní lokalizovať svetelné zdroje
- prakticky nevidiace osoby, ktoré majú zachované zvyšky zraku, ktorými dokážu vnímať svetlo, obrysy a tvary predmetov, ale nedokážu využívať zrak ani s najlepšou možnou korekciou pri orientácii, získavaní informácií a pri práci

- slabozraké osoby, ktoré aj napriek najlepšej možnej korekcii majú problémy pri vykonávaní zrakovej práce, ale napriek tomu majú zachované zvyšky zraku, ktoré sa dajú efektívne využiť
- osoby s poruchami binokulárneho videnia, ktoré majú narušenú funkčnú rovnováhu a fyziologickú spoluprácu oboch očí, jedná sa o klientov s tupozrakosťou a škuľavosťou
- hluchoslepé osoby, ktoré trpia súčasne poškodením zraku aj sluchu čo im zabraňuje využívať tieto dva zmysly ako primárne zdroje vnímania, vo väčšine prípadov ide o kombináciu zachovania zvyškov zraku a sluchu. S absolútnou stratou zraku a súčasne aj sluchu sa stretávame zriedkavo.

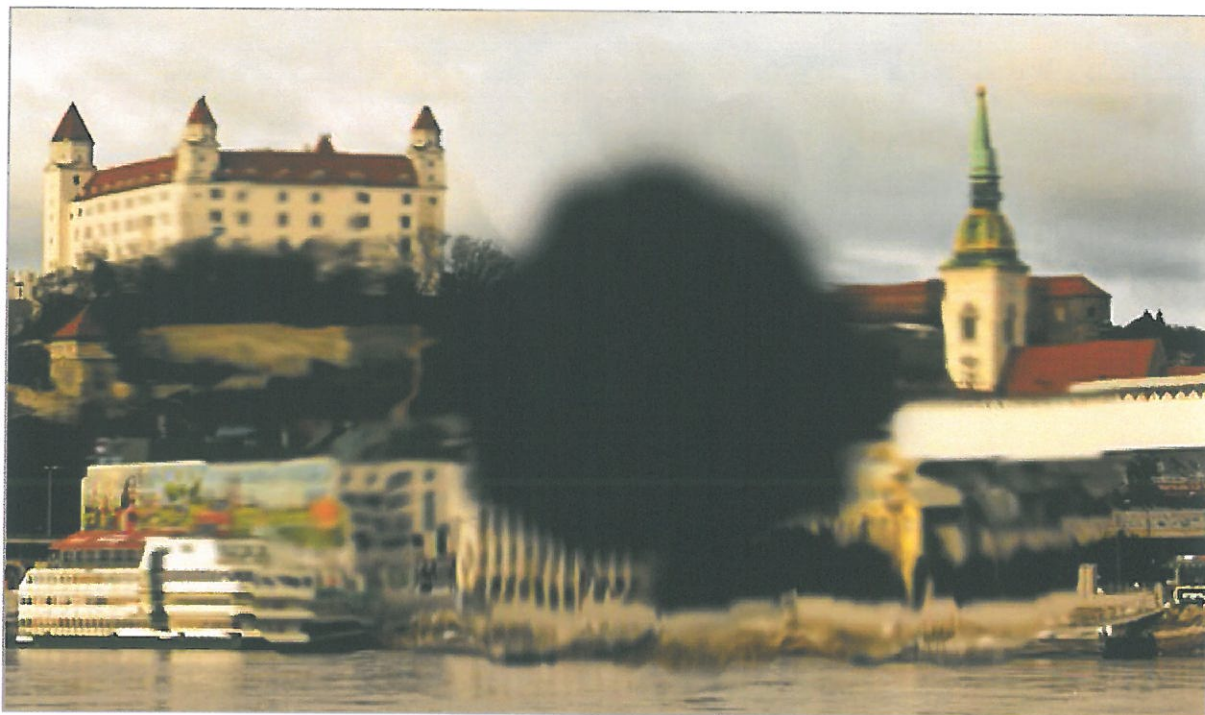
Podľa viacerých európskych štatistík má 1,5 – 2% populácie vážne problémy s poškodeným zrakom. Z toho sú viac ako dve tretiny ľudia nad 60 rokov.

Najčastejšie poruchy a choroby oka s ktorými sa môžeme stretnúť

Obrázok č.1: Katarakta/šedý zákal

Obrázok č.2: Vekom podmienená degenerácia makuly

Obrázok č.3: Pigmentová retinopatia/tunelové videnie

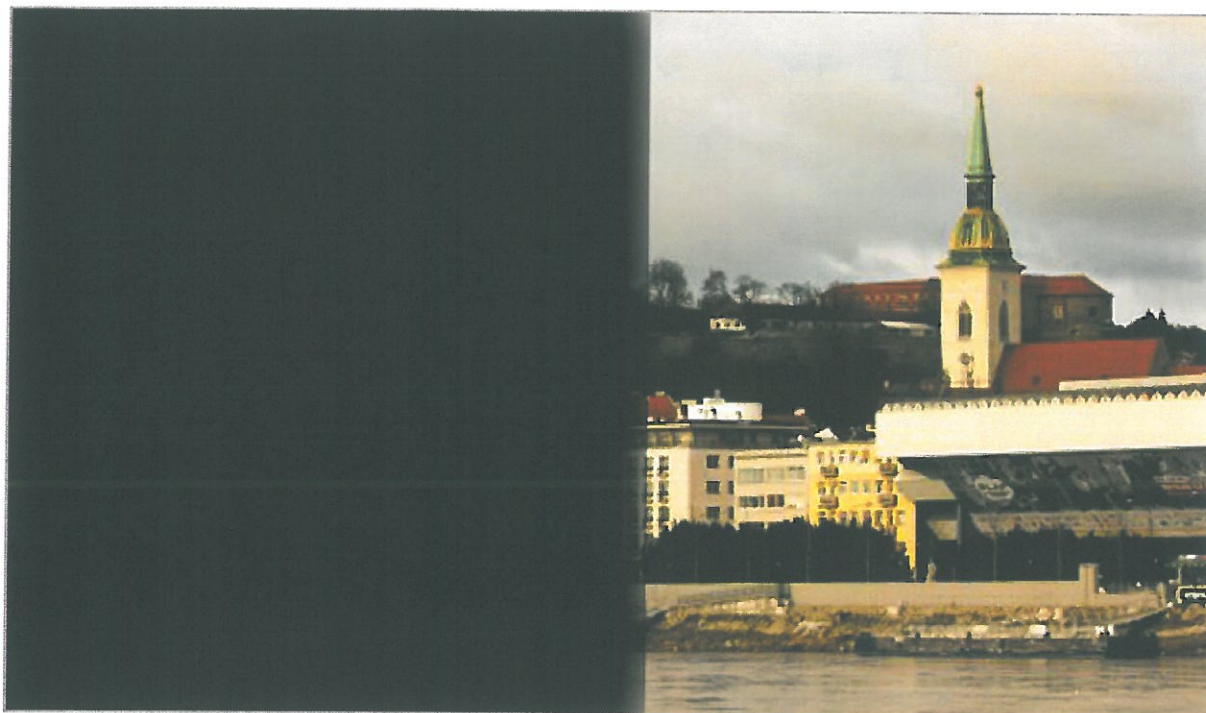
Obrázok č.4: Glaukóm/zelený zákal

Obrázok č.5: Diabetická retinopatia

Obrázok č.6: Hemianopsia

V rámci odborného špecializovaného sociálneho poradenstva sme v roku 2018 poskytovali klientom tieto okruhy služieb:

- vyrovnávanie sa s postihnutím;
- sociálno-právne poradenstvo – poradenstvo, ktoré vyplýva z platnej sociálnej legislatívy;
- poradenstvo pri výbere optických a kompenzačných pomôcok;
- poradenstvo pri uplatnení sa na trhu práce a udržanie si zamestnania;
- poradenstvo v oblasti vzdelávania;
- poradenstvo pre sociálne prostredie zrakovo postihnutého klienta (rodina, priatelia, spolužiaci, spolupracovníci a pod.);
- poradenstvo pri úprave fyzického prostredia u klienta (poradenstvo pri úprave bytu, pracovného prostredia, osvetlenia, ...);

- poradenstvo pre rodičov so zrakovo postihnutým alebo viacnásobne postihnutým dieťaťom;
- poradenstvo pre žiadateľov o vodiaceho psa.

Úroveň a potreba kompenzácie sa mení s vývojom zdravotného stavu, skúseností, fyzického a spoločenského prostredia človeka. Použitelnosť a funkčnosť kompenzačných prostriedkov sa mení s technickým rozvojom, niektoré pomôcky veľmi rýchlo morálne zastarávajú a stávajú sa nefunkčnými vo vzťahu k zariadeniam vonkajšieho prostredia, s ktorými majú spolupracovať. Toto sa zvlášť výrazne prejavuje v oblasti informačných a komunikačných technológií, architektonického a dopravného prostredia, vzdelávania a zamestnávania. Preto proces kompenzácie sociálnych dôsledkov zrakového znevýhodnenia konkrétnej osoby má trvalý charakter, ktorý nie je možné ukončiť jednorazovým výberom kompenzačných prostriedkov v určitom čase.

Obrázok č. 7: Špecializované sociálne poradenstvo pri výbere optických a kompenzačných pomôcok

Cieľom sociálnej rehabilitácie je zvyšovanie samostatnosti a sebadôvery nevidiacich a slabozrakých ľudí. Je nevyhnutným predpokladom ich úspešného začleňovania sa do spoločnosti a schopnosti obhajovať svoje vlastné záujmy súvisiace s prekonávaním dôsledkov zrakového znevýhodnenia.

Začlenenie zrakovo znevýhodnených do spoločnosti naráža na vážne problémy vyplývajúce z ich obmedzeného prístupu k informáciám, obmedzenej mobility, sebestačnosti v starostlivosti o seba, rodinu, domácnosť, pri štúdiu, zamestnávaní zrakovo znevýhodnených a pod.

Predmetom vykonávania a poslania sociálnej rehabilitácie je poskytovanie takých sociálnych služieb, ktoré sú zamerané na obnovu a rozvoj schopností osôb so zrakovým znevýhodnením viesť samostatný život a na podporu ich začlenenia do spoločnosti vrátane sebaobslužných činností a mobility, používania pomôcok, komunikácie a prístupu k informáciám, vzdelávania, zamestnávania a účasti pri voľnočasových aktivitách a na spoločenskom živote.

Prostredníctvom jednotlivých nástrojov sociálnej rehabilitácie, je možné koordinovane aktivizovať vnútorné schopnosti a zručnosti zrakovo znevýhodnených využitím motivácie a tým prekonávať dôsledky zrakového postihnutia a posilňovať sebavedomie. Učiť sa vykonávať zručnosti iným spôsobom ako ich vykonávali pred stratou alebo poškodením zraku.

V rámci sociálnej rehabilitácie sme v roku 2018 poskytli klientom tieto druhy služieb:

- **výcvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu (POSP)** (technika pohybu s dlhou bielou palicou, pohyb v interiéri, exteriéri, orientácia – analýza priestoru s využitím integrácie zachovaných zmyslov, nácvik chôdze a sprevádzania so sprievodcom, techniky bezpečného pohybu bez palice a iné).

Veľký význam v samostatnej mobilite pre zrakovo znevýhodnených majú individuálne výcviky priestorovej orientácie samostatného pohybu (POSP) sú základným

predpokladom ich socializácie, začlenenia do pracovného procesu, voľnočasových aktivít a bežného života, čím sa aj budujú plnohodnotné vzťahy klienta k prostrediu, čím sa eliminuje vylúčenie zo spoločnosti a bežného života.

Práca inštruktora s klientom prebieha po stanovení cieľov, úloh a použití metód v POSP na dosiahnutie cieľov v dohodnutých pravidelných frekvenciách a čase. Nácvik trasy sa určuje podľa požiadavky klienta za pomoci dlhej bielej palice s využívaním naučených techník pohybu a získavania informácií. Pri výcviku POSP si klient osvojuje celú radu ďalších kognitívnych činností formou emocionálnej sféry, vedený k sebedovomiu, kde hľadáme možnosti a perspektívy k dosiahnutiu cieľov s využívaním ostatných zmyslov. Úspešné dosiahnutie stanovených cieľov pri nácviku POSP významne ovplyvňuje momentálny psychický stav klienta, pred výcvikom klienta počúvame, necháme ho vyrozprávať sa o svojich problémoch ťažkostiach obmedzeniach a pod., máme s ním dôverný vzťah a vedieme ho k tomu, aby jeho znevýhodnenie vadilo čo najmenej jemu a jeho blízkeho sociálnemu okoliu, aby bol schopný bežného života v podmienkach integrovanej spoločnosti. Inštruktor musí vedieť odhadnúť jadro problému, odpovedať na zložité otázky a vedieť zaujať správne stanovisko.

Obrázok č. 8, 9, 10 a 11: Individuálny výcvik POSP v sociálnom prostredí klientky

Obrázok č. 9

Obrázok č. 10

Obrázok č. 11

- **Výcvik sebaobslužných činností** (nácvik vykonávania bežných denných činností a prác v domácnosti – varenie, upratovanie, pranie, žehlenie, starostlivosť o svoj zovňajšok, o domácnosť, o svoje dieťa, osobnú hygienu apod.)

Termínom sebaobsluha vyjadrujeme veľmi širokú oblasť činností v každodennom živote u zrakovo znevýhodnených klientoch, má mimoriadny význam vo funkčnej gramotnosti. Poradie priorít vo výcviku sebaobslužných činností je u klientov veľmi individuálny. Úlohu zohráva veľa faktorov. S človekom, ktorý stratil zrak v priebehu života vytvárame nové návyky a zručnosti od najjednoduchších činností po zložité. S Výcvikmi sebaobsluhy začíname od najjednoduchšej zručnosti, od orientácie v kuchyni, práce s elektrospotrebičmi, sporákom, otváranie obalov, triedenie, uskladňovanie, zisťovanie čerstvosti potravín a pod., nalievanie a zalievanie studených a horúcich nápojov, varenie jedál, zaznamenávanie receptov a veľa ďalších činností podľa potrieb a požiadavky klientov.

Obrázok č. 12,13,14: Sebaobslužné činnosti nácvik práce pri príprave jedla

Obrázok č.13

Obrázok č.:14
horúcich nápojov

Obrázok č. 15: Nácvik zalievania

Obrázky zamerané na funkčnú gramotnosť podľa požiadaviek klientov

Obrázok č. 16: Reliéfne označenie elektrospotrebičov u klienta

Obrázok č. 17 a 18.: Návčik práce pletenia a háčkovania

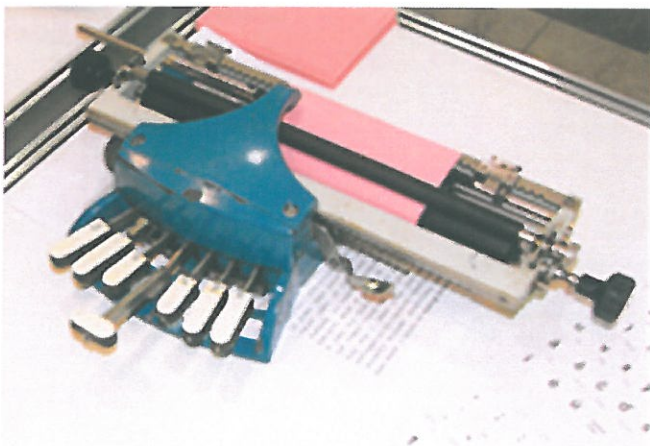

Obrázok č. 18

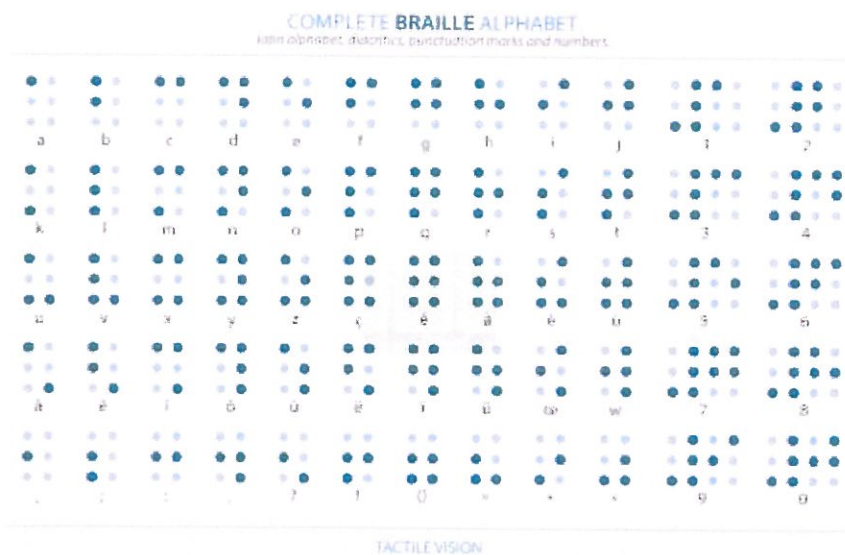

- **Komunikačné zručnosti** zrakovo postihnutým zabezpečujú výcviky:
 - a) písma; klávesnicové zručnosti;
 - b) výučba Braillovho písma;
 - c) podpisovanie sa;
 - d) rozpoznávanie peňazí.

Obrázok č. 19: Stroj na písanie Braillovho písma

Obrázok č. 20: Braillova abeceda

- **Nácvik zrakovej práce pre slabozrakých s optickými pomôckami – výber vhodnej lupy, používanie optických pomôcok na čítanie aj do diaľky.**

Obrázok č. 21: Používanie teleskopu do diaľky

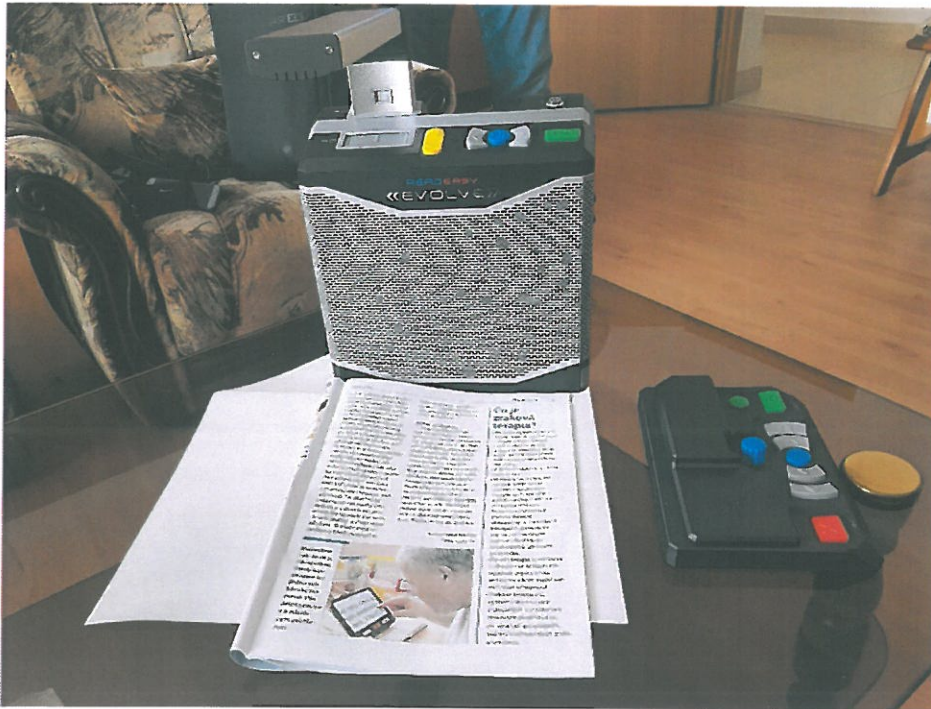
Obrázok č. 22, 23: Elektronické čítacie lupy prenosné

Obrázok č.23

Obrázok č. 24: Prenosné digitálne čítacie zariadenie s hlasovým výstupom ReadEasy EVOLVE

Obrázok č. 25: Lupy ručné s osvetlením aj bez osvetlenia

Obrázok č. 26: Hlavová lupa

Obrázok č. 27: Elektronická čítacia lupa

Obrázok č. 28: Optické systémy – prismatické monokuláry Specwell

- **Nácvik práce s kompenzačnými pomôčkami – ovládanie práce s pomôčkami.**

Obrázok č.29: Nácvik práce používania telefónu s hlasovým výstupom

- **Príprava budúcich používateľov vodiacich psov a pomoc pre používateľov vodiacich psov.**

Obrázok č. 30: Vodiaci pes

- **Práca so špeciálnym počítačom** a špeciálne upraveným počítačom pre zrakovo postihnutých.
- **Úprava a prispôbenie prostredia** pre zrakovo postihnutých klientov – vytváranie farebných kontrastov, osvetlenia, bezbariérovosť a ich bezpečnosť.
- Sociálna služba pre klientov sprievodcovstvo a predčitateľstvo:
 - sprevádzanie pri vybavovaní úradných záležitostí
 - sprevádzanie k lekárovi
 - sprevádzanie na nákup v obchodoch
 - predčítavanie, vypisovanie úradných tlačív a žiadostí, rozhodnutí a pod

Obrázok č. 31: Sprevádzanie nevidiacej klientky na exkurzii v podniku – opis exkurzie nahratý na audio zázname

Počet poberateľov sociálnych služieb sa navýšil v roku 2018 oproti predchádzajúcemu roku - o 5 nových zrakovo znevýhodnených klientov zo 74 na 79 klientov.

Tabuľka č.1: Poberatelia sociálnych služieb podľa pohlavia v roku 2018

Pohlavie	Počet
Muži/chlapci	34
Ženy/dievčatá	45
Spolu:	79

Tabuľka č. 2: Veková štruktúra klientov v roku 2017

Veková štruktúra	Počet
do 3 rokov	0
4 – 5 rokov	0
6 – 9 rokov	1
10 – 14 rokov	1
15 – 18 rokov	2
19 – 25 rokov	4
26 – 39 rokov	8
40 – 62 rokov	20
63 – 74 rokov	15
75 – 79 rokov	10
80 – 84 rokov	9
85 – 89 rokov	8
nad 90 rokov	1
Spolu:	79

Počas roku 2018 jedna pracovníčka – sociálny poradca poskytla:

- 266 úkonov špecializovaného sociálneho poradenstva pre 41 klientov;
- 132 úkonov sociálnej rehabilitácie pre 27 klientov.
- Sociálna poradkyňa sa v roku 2018 zúčastňovala na odborných konferenciách a seminároch týkajúcich sa vzdelávania v odbore
 - o X. ročník konferencie „Dobrá prax - naša inšpirácia“ 20.3.2018 v Trnave
 - o Konferencia „Z hlavy na nohy“ 27.6.2018 v Trnave

- 3.ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Labor Socialis, s predtitulom: „Sociálna práca – profesia s perspektívou, profesia s poslaním“ 20.9.2018
- Medzinárodná konferencia „Kondrášové dni 2018“ 24.10.2018 v Trnave
- Odborná konferencia „Materská škola je pre všetky deti“ 15.11.2018 Bratislava
- Verejná prezentácia pilotnej schémy participovanej tvorby verejných politík „Dvanásť statočných“ 20.11.2018
- Konferencia „Tranzitné programy v podporovanom zamestnávaní prijímateľov sociálnych služieb“ Slovenská únia podporovaného zamestnávania 22.11.2018 v Bratislave

Obrázky č.32 a 33 sú z účasti na odborných konferenciách

Vzdelávanie zamerané na organizovanie prednášok, školení, kurzov

Prednáška pre zrakovo znevýhodnených

Téma prednášky: **Asertívne správanie sa zrakovo postihnutého jednotlivca.**

Prezentujúci: PhDr. Andrea Baranovská PhD.

Miesto konania: Centrum pre nevidiacich a slabozrakých Slovenska, n. o. Zavar, Hlavná 57

Termín konania: 14.09.2018

Cieľom prednášky bolo priblížiť zrakovo postihnutým ako je možné sa správať asertívne. Aká je hranica medzi pasívnym a agresívnym správaním. Účastníci mali možnosť vidieť niektoré asertívne komunikačné techniky a nástroje, ktoré by im umožnili zvládať aj náročné komunikačné situácie. Mali možnosť pochopiť, že podstatou asertívnej komunikácie je otvorenosť a bezkonfliktné jednanie a tiež vedieť presadiť svoj názor, obhájiť svoje hranice, naučiť sa sebaúcte a úcte k druhým ľuďom.

Ďalšie témy, ktorým sme sa venovali boli:

- Význam komunikácie v živote človeka
- Rôzne úrovne komunikácie
- Kanály verbálnej a neverbálnej komunikácie
- Význam prvého dojmu
- Základné princípy a pravidlá asertivity
- Ako si poradiť s manipulatívnym správaním
- Asertívne práva a povinnosti
- Zlaté pravidlá aktívneho počúvania
- Význam hraníc v našom živote
- Príčiny vzniku konfliktov
- Druhy konfliktov a možnosti ich riešenia
- Oprávnená a neoprávnená kritik

b) účtovná závierka Ročná

Účtovná závierka bola spracovaná v systéme podvojného účtovníctva, zdroje príjmov boli v roku 2018 dotácia z TTSK vo výške 15 360 Eur, príspevky z podielu zaplatenej dane vo výške 1 165 Eur.

Výdavky boli použité na mzdy, odvody, telefón, internet, cestovné a kancelárske potreby.

c) Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

Vzhľadom na to, že nezisková organizácia nespĺnila výšku príjmov ani dotácií, výrok audítora nepredkladá.

d) Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch

V roku 2018 boli prijaté prostriedky z dotácie z TTSK vo výške 15 360 Eur a 1 165 Eur príspevky z podielu zaplatenej dane. Celková suma príjmov 16 525 Eur.

Výdavky v celkovej výške 17 150 Eur boli použité na mzdu, odvody, poplatky a ostatné služby.

e) Prehľad rozsahu príjmov/výnosov a výdavkov/nákladov v členení podľa zdrojov

Príjem/Výnos	16 525 Eur
z toho: dotácia TTSK	15 360 Eur
2% zo zaplatenej dane	1 165 Eur
ostatné príjmy	0 Eur

Výdavky/Náklady	17 150 Eur
z toho: mzdy.....	11 457 Eur
zákonné soc. a zdravot. poisť.....	4 033 Eur

zákonné sociálne náklady.....	59 Eur
ostatné služby	1 211 Eur
iné ostatné náklady	101 Eur
cestovné.....	16 EUR
spotreba materiálu.....	162 Eur
ostatne dane a poplatky.....	71 Eur
náklady na reprezentáciu.....	40 Eur

Výsledok hospodárenia - 625 Eur

f) Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

Nezisková organizácia nedisponovala v roku 2018 žiadnym druhom majetku, okrem finančných prostriedkov na účte, v pokladni a pohľadávkou z obchodného styku.

Majetok/aktíva:

Finančný majetok na BÚ k 31.12.2018.....	895 Eur
Finančná hotovosť v pokladni k 31.12.2018.....	178 Eur
Pohľadávky z obchodného styku	68 Eur
Majetok/aktíva spolu.....	1 141 Eur

Záväzky/pasíva:

Vlastné zdroje krytia majetku.....	319 Eur
z toho nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov.....	944 Eur
výsledok hospodárenia za účtovné obdobie.....	- 625 Eur

Cudzie zdroje spolu..... 822 Eur

z toho stav záväzkov:

dlhodobé záväzky zo soc. fondu.....	101 Eur
-------------------------------------	---------

krátkodobé závazky spolu.....	576 Eur
z toho voči dodávateľom z obchod. styku.....	19 Eur
sociálnej a zdravotnej poisťovni.....	461 Eur
a daňové záväzky.....	96 Eur
krátkodobá finančná výpomoc.....	145,00 Eur
Závazky/pasíva spolu.....	1 141 Eur

g) Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie, ku ktorým došlo v priebehu roka

V neziskovej organizácii v roku 2018 neboli zmeny v zložení orgánov a orgány neziskovej organizácie pracujú v nasledovnom zložení:

Správna rada:

1. Ing. Anton Bobřík
2. PhDr. Martina Štepanovská PhD.
3. František Janeček

Revízor:

PhDr. Andrea Baranovská PhD.

Riaditeľ:

PhDr. Viera Mrenová

h) Ďalšie údaje určené správnou radou

- Nezisková organizácia predložila v roku 2018 na TTSK, odbor sociálnej pomoci ekonomicky oprávnené výdavky – rozpočet na rok 2019 na poskytované druhy služieb na ktoré bola nezisková organizácia zaregistrovaná.

- Nezisková organizácia bola notárskou zápisnicou zapísaná do registra uchádzačov oprávnených právnických osôb na prijímanie podielu zaplatenej dane z príjmu na osobitné účely za zdaňovacie obdobie roku 2018

V Zavaré, dňa 20.06.2019

**Centrum pre nevidiacich a
slabozrakých Slovenska, n.o.**

Hlavná 57, 919 26 Zavaré

IČO: 457 438 01

PhDr. Viera Mrenová
riaditeľka, n.o.